

Zpráva o činnosti odboru sociálních věcí 2013

Stejně jako jsme se potýkali loni v lednu se sociální reformou, kdy byly převáděny veškeré dávky na ÚP, tak od letošního ledna bojujeme s novelou zákona o SPOD.

Tato novela přinesla zásadní změny obecně v SPOD, ale především v oblasti pěstounské péče. Nově je nutné provádět prvotní vyhodnocení situace dítěte, a pokud se shledá, že dítě vykazuje znaky uvedené v zákoně, je třeba vypracovat podrobné vyhodnocení. Toto podrobné vyhodnocení se provádí vždy, pokud se jedná o pěstounskou péči, u dítěte s nařízenou ústavní či ochrannou výchovou, dále je-li ukládáno výchovné opatření aj. Vyhodnocení se provádí pro každé dítě zvlášť s tím, že se některé oblasti vyhodnocení v rámci jedné rodiny mohou překrývat, např. v oblasti rodičovských kompetencí, rodiny a prostředí atd.

Po vyhodnocení situace dítěte se vytváří individuální plán, kde se stanoví jednotlivé cíle, plánované kroky a opatření, které vedou k naplnění cílů, termín a odpovědné osoby.

Jak vyhodnocení, tak individuální plán není jednorázový úkon, ale jedná se o dlouhodobý proces, který reflektuje změny a vývoj v rodině.

V oblasti pěstounské péče novela zákona vymezuje práva a povinnosti pěstounů:

Nově jsou s každým pěstounem uzavírány Dohody o výkonu pěstounské péče, kde jsou stanoveny podmínky stanovené zákonem. Pokud k Dohodě nedojde, upraví se podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností správním rozhodnutím.

Dohoda je uzavírána s obecním úřadem obce s rozšířenou působností, kde má pečující osoba trvalé bydliště. Dohodu však může uzavřít i jiný subjekt, ovšem se souhlasem domovského OSPOD.

OSPOD, který uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče nebo vydá správní rozhodnutí, může požádat krajskou pobočku ÚP o Státní příspěvek na výkon pěstounské péče. Tento příspěvek činí Kč 48.000,- za kalendářní rok. Příspěvek je určen na pokrytí nákladů vynaložených na zajišťování pomoci osobám pečujícím, osobám v evidenci nebo svěřeným dětem a na provádění dohledu nad pěstounskou péčí.

V OSPOD se využívá metoda sociální práce tzv. Případová konference. Jde o způsob projednání situace ohroženého dítěte s rodiči nebo i se samotným dítětem, ale rovněž i zapojení dalších pomáhajících a zúčastněných subjektů a osob. Jedná se o spolupráci všech dotčených subjektů s tím, že orgán SPOD plní roli koordinátora zúčastněných subjektů.

V prováděcí vyhlášce jsou uvedeny Standardy kvality SPO, které obsahují např. místní a časovou dostupnost, prostředí a podmínky, informovanost, personální zajištění, profesní rozvoj, prevence atd.

Náklady na výkon SPOD jsou financovány z dotace MPSV. Tato dotace je určena na pokrytí osobních, provozních a věcných výdajů spojených s plněním úkolů na úseku SPOD podle zákona.

Vzhledem k tomu, že stav pracovníků sociálně-právní ochrany dětí je dlouhodobě poddimenzován, vstoupil OSV do výzvy C2 „Podpora standardizace orgánů sociálně-právní ochrany“. Tato výzva se zaměřuje na podporu naplnění standardů kvality sociálně-právní ochrany a délka trvání projektu je 17 měsíců (únor 2014 až červen 2015).

V roce 2013 byly realizovány různé aktivity pro jednotlivé cílové skupiny. Uskutečnily se dva víkendové pobyty a letní tábor pro děti ze sociálně slabých rodin, byla zřízena a vybavena hovorna, která slouží pro jednání orgánu sociálně-právní ochrany dětí, pro různá jednání a semináře, ale hlavně pro oblast prevence kriminality (LVT a vybavení hovorny bylo z 90% hrazeno z dotace prevence kriminality MV). Dále proběhl velikonoční a vánoční jarmark.

OSV podporuje a spolupracuje s různými organizacemi, poskytovateli sociálních služeb i služeb navazujících (besedy, den otevřených dveří, doučovací kroužek pro děti ze sociálně slabých rodin, které mají slabý prospěch na ZŠ).

Agendy OSV v současné době

Sociálně-právní ochrana dětí

- Agendu SPOD zajišťují 4 pracovnice s celkovým úvazkem 4.
- Jedná se zejména o administrativní úkony (vedení spisové dokumentace, poskytování různých zpráv, podávání návrhů a podnětů, záznamy ze šetření aj.), terénní práci (sociální šetření v rodinách a dalším prostředí, kde se zdržuje nezl. dítě) a účast při jednáních na různých institucích (soudy, policie aj.).
- Jde o práci spojenou s poměrně vysokou neuropsychickou zátěží (jednání s problematickými klienty v krizových situacích), výkon SPOD je i časově náročný (dojíždění k jednání u OS v RK, návštěvy dětí s nařízenou ústavní výchovou v ústavech po celé ČR).
- Na výkon agendy sociálně-právní ochrany dětí je poskytována dotace ze státního rozpočtu.

- Jedná se o účelovou neinvestiční dotaci, která je určena ke krytí výdajů vzniklých v souvislosti s výkonem činností v oblasti SPOD (především mzdy pracovníků, pojistné, jízdní výdaje, odborná literatura, výdaje na vzdělávání aj.). Z této dotace je také hrazena poměrná část mzdy vedoucí.
- Všechny 4 pracovnice SPOD drží tzv. pohotovost – tj. nepřetržitou pracovní pohotovost v mimopracovní době z důvodu poskytnutí součinnosti orgánům činným v trestním řízení, příp. soudu v případě bezprostředního ohrožení dítěte
- V agendě SPOD je kladen důraz na preventivní práci v rodinách, prevence by měla být hlavním prvkem systému o ohrožené děti.
- V rámci OSPOD někdy nelze zaručit zcela bezproblémovou a plnohodnotnou zastupitelnost, neboť nezřídka nastane situace, kdy jsou všechny 4 pracovnice z důvodu účasti při různých úkonech mimo budovu MěÚ.
- V současné době je ve schvalovacím řízení novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí, která by přinesla zásadní změny zejména v náhradní rodinné péči.

Sociální kurátor

- Zajišťuje péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc; péče o občany, kteří se přechodně ocitli v mimořádně obtížných poměrech nebo v nich žijí.
- V rámci základního sociálního poradenství poskytuje klientům informace potřebné k překonání jejich nepříznivé životní situace, aplikuje metody sociální práce.
- Usiluje o vytvoření optimálního vztahu s klientem a pomáhá mu formovat cíle spolupráce a nabízí klientovi alternativy strategií k jejich dosažení.
- Kontaktuje klienty ve věznicích, ve školských zařízeních zajišťujících ústavní a ochrannou výchovu, v léčebnách, nouzových noclehárnách a dalších zařízeních poskytující sociální služby. Společně s odborníky v těchto zařízeních připravuje plynulý přechod klientů do života mimo tato zařízení a napomáhá jejich následné adaptaci.
- V rámci odborného sociálního poradenství pomáhá klientům zprostředkovat kontakt se společenským prostředím, snaží se zabránit sociální izolaci klientů, pomáhá jim při uplatňování práv a oprávněných zájmů, je klientům nápomocen při obstarávání osobních záležitostí a realizuje činnosti, které se zaměřují na obnovení vztahů klientů s jejich okolím, jejich praktických schopností a dovedností.
- Vykonává kontinuální práci s pachateli trestné činnosti, tj. návštěvy ve věznicích a vazebních věznicích během vazby, výkonu trestu odnětí svobody a před propuštěním z výkonu trestu.

- Pomáhá zmírnit dopad vlivu rizikových skupin na klienta.
- Vypracovává program individuálního motivačního postupu při řešení aktuální situace klientů, kteří se ocitli v hmotné nouzi tak, aby došlo k odvrácení sociálního vyloučení klientů.
- Vyjednává v zájmu klientů, je-li k tomu klienty zmocněn, především záležitosti spojené s ubytováním, zaměstnáním, materiálním zabezpečením po návratu do běžného života.
- Na požádání poskytuje klientům asistenci při různých jednáních.
- Vyhledává zájemce o sociální služby v jejich přirozeném prostředí.
- Vede spisovou dokumentaci.
- Vede statistické výkazy.
- Sociální pracovník na obci, který se zabývá problematikou osob žijících rizikovým způsobem života, pracuje v součinnosti se sociálním kurátorem.

Sociální pracovník

- Vyhledává klienty sociální práce v jejich přirozeném prostředí.
- Provádí posouzení životní situace klienta.
- Provádí individuální plánování cílů klienta a kroků, které povedou k jejich naplnění.
- Realizuje přímou sociální práci s klientem zaměřenou na změnu klienta.
- Zplnomocňuje klienty, aby dokázali sami ovlivňovat své sociální prostředí a měnit podmínky svých životů.
- Realizuje činnosti zaměřené na změnu sociálního prostředí klienta.
- Spolupracuje s navazujícími organizacemi při řešení životní situace klienta.
- Spolupodílí se na realizaci preventivních aktivit, jejichž cílem je předcházet vzniku nepříznivých životních situací klientů.

Zdravotnictví a komunitní plánování

- Zdravotní agenda dle zákona č. 71/1967 Sb., č.37/1989 Sb., 167/1998 Sb.
- Protidrogová prevence podle zákona 379/2005 Sb.
- Vyhledávání a pomoc při podání žádostí o dotační tituly v oblasti sociální a zdravotní.
- Příprava, účast a zpracování výstupů z jednání pracovních skupin komunitního plánování.
- Příprava podkladů, příprava jednání pro naplnění schváleného plánu sociálních služeb v rámci komunitního plánování.
- Prevence kriminality

Na odboru sociálních věcí je vykonávána agenda opatrovnictví osobám, které byly omezeny nebo zbaveny způsobilosti k právním úkonům a soud určí jako opatrovníka město. V současné době se jedná o 4 opatrovance.

Dále pak agenda zvláštního příjemce důchodu. Jedná se o správní řízení ve věci, kdy poživatel důchodu není schopen přebírat důchod.

Obě tyto agendy jsou vykonávány v rámci samostatné působnosti.